

Struktura celkové ceny za dodávku plynu a vliv Energetického regulačního úřadu na výši této ceny.

Zásadní dělení celkové ceny dodávky plynu je rozdělení na část regulovanou Energetickým regulačním úřadem a část neregulovanou, kterou stanovuje obchodník s plynem, dodávající plyn do konkrétního odběrného místa.

Regulovanými cenami, které stanovuje Energetický regulační úřad je cena za přepravu plynu, cena za distribuci plynu a v souladu s novelou energetického zákona schválenou v roce 2009 je od ledna roku 2010 další regulovanou cenou cena za služby operátora trhu.

Přeprava plynu je doprava plynu z hranic České republiky do vstupních bodů jednotlivých distribučních soustav, doprava plynu z hranic do podzemních zásobníků a z podzemních zásobníků do distribučních soustav.

Distribucí plynu se rozumí doprava plynu systémem plynovodů různých tlakových úrovní do odběrných míst zákazníků.

Operátor trhu je akciová společnost založená a vlastněná minimálně z 67 % státem. Společnost se zabývá organizováním obchodování se zemním plynem mezi obchodníky s plynem, zpracováním dat potřebných pro fungování přepravní soustavy a prováděním dalších činností spojených s fungováním trhu s plynem.

Nyní se budeme blíže zabývat jednotlivými regulovanými cenami.

Největší regulovanou cenou je **cena za distribuci plynu**. Po neregulované ceně za komoditu a obchod je druhou největší částí celkové ceny dodávky. Tato cena je dvousložková, variabilní složkou je pevná cena za odebraný plyn stanovená v Kč/MWh. Znamená to, že čím více plynu zákazník odebere, tím je celková částka zaplacená za tuto cenu vyšší. Fixní složkou je stálý měsíční plat za přistavenou kapacitu stanovený v Kč/měsíc. Tuto složku ceny platí zákazník bez vazby na množství odebraného plynu, tedy i za měsíce, ve kterých plyn neodebírá. Stálý měsíční plat za přistavenou kapacitu není nájem za plynměř, jak je někdy mylně označován, ale jedná se o cenu za schopnost distribuční soustavy umožnit zákazníkovi odebrat plyn v kteroukoli dobu v množství podle smlouvy o připojení. Od roku 2010 je součástí ceny za distribuci i cena za přepravu plynu na rozhraní přepravní a distribuční soustavy, jak je blíže vysvětleno v následujícím textu zabývajícím se cenami za přepravu plynu.

Ceny za přepravu plynu jsou stanoveny na vstupní a výstupní body přepravní soustavy, kterými jsou hranice České republiky, podzemní zásobníky plynu a rozhraní mezi přepravní a distribuční soustavou.

Do roku 2009 byly všechny náklady obchodníka spojené s přepravou plynu vybírány od zákazníků dle jeho obchodní strategie, a to u převážné většiny obchodníků prostřednictvím ceny dodávky s názvem „ceny za ostatní služby dodávky“. Bylo tedy na jeho rozhodnutí, jak a v jaké výši bude tyto náklady od jednotlivých zákazníků vybírat. Jednalo se však vždy pouze o rozdělení nákladů účtovaných obchodníkovi přepravcem a obchodník v rámci této ceny nerealizoval zisk.

Od ledna roku 2010 díky nové legislativě je možné ceny za přepravu spojené s rozhraním mezi přepravní a distribuční soustavou, které představují cca 70 % povolených výnosů provozovatele přepravní soustavy, stanovit podle množství distribuovaného plynu v MWh a podle rezervované kapacity přímo na jednotlivá odběrná místa zákazníka. Cena za výstup z přepravní soustavy do distribučních soustav byla tak integrována do cen za distribuci. Projevuje se jak ve variabilní, tak ve fixní složce ceny za distribuci. Tímto krokem dochází ke zrovnoprávnění zákazníků, jelikož každý zákazník se na nákladech přepravy v jednotkovém vyjádření podílí stejně, což bylo dlouhodobým cílem Energetického regulačního úřadu. Následně pak dochází k výraznému snížení nákladů souvisejících s přepravou, které rozděluje konkrétní obchodník s plynem v závislosti na své strategii. Tento nový přístup se projevuje snížením ceny za přepravu, která je součástí „ceny za ostatní služby dodávky“ uváděné v cenících dodavatelů s plynem.

Poslední regulovanou cenou, kterou platí zákazníci je **cena za služby operátora trhu**. Cenu za zúčtování v Kč/MWh, kterou hradí zákazníci podle množství spotřebovaného plynu, činí nejmenší část celkové ceny dodávky zemního plynu.

Cenami neregulovanými jsou ostatní ceny uváděné v cenících obchodníků s plynem. Jejich výši a strukturu stanovuje každý obchodník s plynem podle portfolia svých zákazníků a podle své obchodní strategie.

Rozhodující podíl v celkové ceně dodávky hraje **cena za komoditu a obchod**. Tato cena tvoří přibližně 65 %. Obsahuje nákupní cenu komodity od dovozce, nebo od jiného obchodníka, od něhož daný obchodník plyn nakupuje, náklady na obchodní činnost a marži obchodníka. Nákupní cena komodity vychází především z dlouhodobých smluv mezi zahraničním dodavatelem a dovozcem plynu. Ve smlouvách není určena pevnou částkou ale cenovou formulí, jejíž parametry jsou především ceny konkurenčních paliv jako těžký a lehký topný olej a černé uhlí. Významnou roli hraje rovněž na vývoj kurzu USD/CZK. Konkrétní výše nákupní ceny se stanovuje měsíčně v závislosti na aktuálních hodnotách všech těchto parametrů. Bližší informace o tvorbě ceny je uvedena v odpovědi na dotaz „*Proč nyní cena plynu klesá jen pomalu, když se cena ropy strmě snížila? Jaký je vztah mezi cenou ropy a cenou zemního plynu?*“.

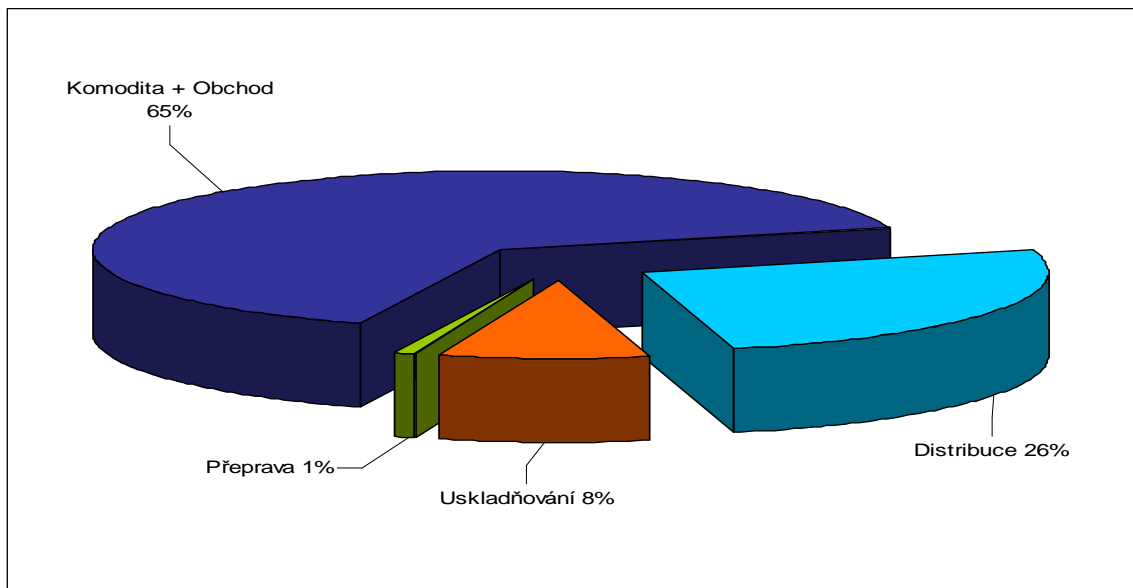
Ceny, které obchodník používá při vyúčtování dodávky plynu, jsou zveřejňovány na jeho internetových stránkách. Změny cen komoditní složky dodávky, které odrážejí vývoj nákupní ceny plynu od zahraničního dodavatele, provádí každý obchodník v závislosti na své obchodní strategii měsíčně nebo za delší období.

Náklady na uskladňování plynu v podzemních zásobnících se odráží v „**pevné ceně za strukturování dodávky**“ která je rozhodující součástí ceny uváděné obvykle v cenících obchodníků jako „**cena za ostatní služby dodávky**“. Součástí této ceny je rovněž „**pevná cena přepravy**“, která obsahuje náklady obchodníka na přepravu plynu na vstupu na hranicích a náklady na vstupu a výstupu do a z podzemních zásobníků, jak je uvedeno výše. „Cena za ostatní služby dodávky“ je po celý kalendářní rok stejná.

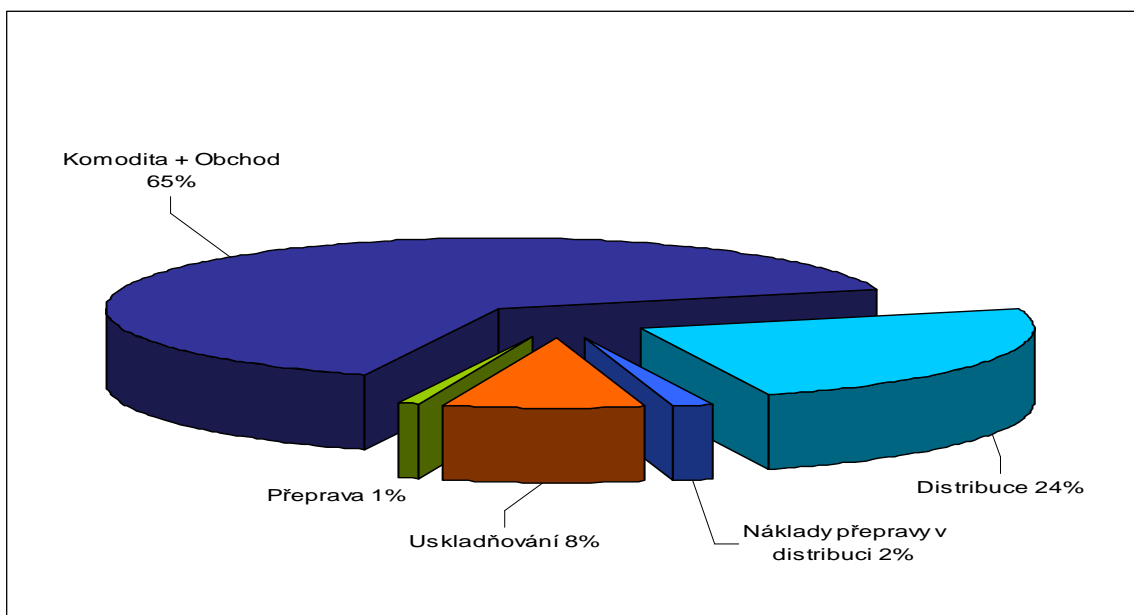
Rovněž neregulované ceny mají obvykle složku variabilní a složku stálou. Podíl, který je hrazen variabilní složkou a stálým platem určuje obchodník s plynem. Znamená to tedy, že změna podílu nákladů hrazených variabilní složkou a stálým platem, vychází z obchodní politiky konkrétního obchodníka a nemá vliv na konečné celkové platby zákazníků.

Struktura průměrné ceny dodávky pro zákazníka kategorie domácnost je znázorněna grafem č. 1, v grafu č. 2 je vyčleněn vliv ceny přepravy spojené s rozhraním mezi přepravní a distribuční soustavou, která je integrována do ceny distribuce.

Graf č. 1

Graf č. 2

Grafy jsou zpracovány na základě regulovaných cen platných od 1. ledna 2010, stanovených Energetickým regulačním úřadem a neregulovaných cen platných od 1. ledna 2010 uvedených v cenících rozhodujících obchodníků s plynem působících aktivně v České republice. Poměry jednotlivých složek se mohou v průběhu roku měnit, v závislosti na změně ceny komodity.